

במדינה

קופת-חולים

הקנויה הנוראית

מהלך משפטי מפתיע

מנע סכר מרכבות חולים

והוציא את בן-הארון מכליו.

כאשר שידר הרדיו את הידיעה, נשמו רבבות חולים וסובלים לרווחה. הם חששו כי למחרת היום יהיו שערי קופת-חולים נעולים, וכי מחלותיהם יישארו ללא טיפול. עתה הודיע הרדיו שהשבתה נדחתה. פחות שמחים היו הבוסים של ההסתדרות. הם רתחו מכעס — כאילו היתה שבתת-הרופאים תענוג גדול. שנגזל מהם בודון. "עיסקה קנונייתית!" קרא בזעם יצחק בן-הארון. בהתכוונו למהלכים שהביאו להחייבת השבתה. גם הוועדה המרכזת של ההסתדרות הביעה מחאה חריפה.

אולם החולים לא התעניינו בזעם הבוסים. הם נהרו אל המירפאות — מבלי לדעת בדיוק מה גרם לכך שנשארו פתוחות.

טלפון בשבת. הדבר קרה בשבת. כאשר צילצל הטלפון בביתו של אברהם מטלון, מזכיר בית-המישפט המחוזי בתל-אביב. השעה היתה 10 בבוקר. עורך-דין אמנון זיכרוני השמיע בקשה בלתי-רגילה. הוא ביקש להופיע. עוד בטרם צאת השבת. אצל השופט התורן, בביתו הפרטי, כדי לבקש צו-מניעה שיאסור על אשר ידלון להיכנס לתפקיד יו"ר מרכז קופת-חולים, אליו נבחר יום לפני כן.

מהי הדחיפות? תמה מטלון. המשרת בבית-המישפט עוד מימי הבריטים. "אם נקבל את הצו, אולי נוכל למנוע את שבתת רופאי קופת-חולים העומדת לפרוץ מחר, ולמנוע סבל מהמוני חולים." השיב זיכרוני. אחרי שמתלון שמע את הטענות. קבע: "נתבאר אלי את הבקשה אחרי שתסיים לנסח אותה. ואז נראה." עד אותו רגע לא היה שום קשר בין בקשה זו ובין הרופאים. אלה תבעו שיור מרכז קופת-חולים יהיה רופא. זיכרוני פעל בשם סיעת העולם הזה — כוח חדש בהסתדרות, שטענה כי בחירתו של ידלון אינה חוקית מבחינת תקנון קופת-חולים והסדרים הדמוקרטיים בהסתדרות.

הוועדה שלא היתה. היו לכך כמה נימוקים טובים:

● לפי תקנון קופת-חולים, חייבת להתכנס ועידה של קופת-חולים תוך שנה וחצי אחרי בחירת ועידת ההסתדרות. הוועדה בוחרת בוועד-מפקח. זה בוחר במרכז, המרכז בוחר יו"ר.

● ועידת-ההסתדרות האחרונה נבחרה בקיץ 1969. אולם ועידת קופת-חולים לא נתכנסה מאז.

● לפי התקנון, חייבים הוועד-המפקח והמרכז של קופת-חולים להיבחר בהתאם להרכב הסיעתי של מוסדות ההסתדרות. אולם סיעת העולם הזה, שנבחרה להסתדרות רות לשאונה ב-1969, לא קיבלה כל ייצוג במוסדות הקופת. גם סיעות אחרות לא יוצגו בה.

● תוך הפרת התקנון, ממשיכים הגורמים היישנים של הקופה לפעול תוך הסכם פרטי בין המערך וגח"ל. המרכז שבחר בידלון פשוט אינו חוקי.

אלכס מסיס, חבר הוועד הפועל מטעם העולם הזה — כוח חדש, פנה אל ראשי קופת-חולים מייד עם היוודע דבר הכוונה לבחור בידלון. הוא הוזייר אותם לפני התקנון אין הבחירה חוקית. אולם הבוסים לא התרגשו. הם רגילים לנהל את ההסדרות ואת קופת-חולים כאוות נפשם, דחו את האזהרה בבוז.

בשבת וסבתו להם כי זילזול זה היה מוקדם מדי. הסיעה, שהחליטה להסתכן בהתנגשות חזיתית עם הבוסים כדי להביא לדמוקרטיזציה של ההסתדרות, החליטה לפעול.

מישפט עז המירפסת. אחרי היצאה היגיע עורך-הדין זיכרוני. יחד עם מסיס ודובר הסיעה, המהנדס פרץ עופר, אל ביתו של מטלון. הלה עיין בבקשה המפורטת. התקשר עם השופט התורן, אליהו מני. הוא ביקש לקבל את העותרים. בשעה חמש הפכה מירפסת ביתו של השופט מני, ברחוב מוצקין בתל-אביב, לבית-מישפט ארעי. הוא עיין בבקשה, שהוגשה בשם אורי אבנרי, אלכס מסיס וסיעת העולם הזה — כוח חדש בהסתדרות, חזר את העותרים.

זיכרוני הוסיף מידע חשוב: בצהריים

יו"ר תורן גרייק חותם ע"י קבלת צו-המניעה * ד"ר פרויד היה נהנה

מסירת השילטון הביילעדי בידי קנונייה של המיפלגות הגדולות. אולם הרופא הווינאי המנוח, זיגמונד פרויד, בוודאי היה נהנה אילו קרא את הבקשה שהוגשה על-ידי הבוסים לבית-המשפט. בגלל שגיא-תדפוס, שהיא המשיכשטל אופייני, דובר בה על "הוועד המקפח".

עסקים

האח הגדול לשירותך

שירות חדש בשוק הישראלי:

מודעות מיסחריות

באמצעות מחשב.

הרעיון עצמו היה מבריק: רוצה לקנות סוסיתא סטיישן, מודל 64, צבע לבן, שלושה כיווני אוויר? רוצה למכור דירה על הכרמל, ארבעה חדרים, מנוע חדש אחרי אובדן? מחפש פועלות לבית-המלאכה שלך? רוצה להיפטר מהחובות? אינך צריך יותר לעבור על העיתונים, לבדור לאורך שורות אינסופיות של מודעות קטנות, צפופות-אותיות — כדי לגלות אולי, אחרי חצי שעה, שלא מצאת שום דבר מתאים.

במקום זאת, אתה מרים טלפון, מחייג, מודיע מה בקשתך — ומחשב אלקטרוני מוסר לך, תוך דקות, אם יש דבר כזה, ואם יש — את מיספר הטלפון איהפ יש. **קורא אלקטרוני.** הפעיל את הרעיון אילי חיון, כלכלן צעיר (28) יליד טורקיה, פול, שעלה ארצה בגיל ארבע. לפני חצי שנה עלה הרעיון במוחו — ובשבוע שערך בר הפך למציאות: בעזרת ידיד מיר-הנסבורג, איש עסקים בשם ליאונרד כהן, אירגן את ההשקעה הדרושה לשכירת מחשב, מקום, צוות, הקים חברה בשם אינפורבק — בנק אלקטרוני למידע, ויצא לחפש את האתונות.

לאט לאט, הצליח לשכנע יותר ויותר מפרסמים. בין הנקודות שחיון הדגיש: תמורת 9.65 ל"י, רשאי מפרסם למסור מודעה, שבניגוד לעיתונים, אינה מוגבלת במיספר המילים שלה, ונשארת בתוקף שבוע ימים, לעומת יום בלבד בעיתון. "קורא" המודעה זכאי למידע האזורי — מעי המחשב — חינוך אין כסף.

זירות מופלגות. "כבר היום, כשי רכ התחלנו, יש לנו 800 כתובות והצעות במחשב" מספר חיון, בן למישפחה בת עשרה ילדים שאביה פועל פשוט. את המחשב עצמו, את צוות העובדים וסוכני המכירה, ואת שיטות העבודה, מסרב חיון בקפדנות להראות. שומר על כולם מאחורי דלת סגורה. "כדי לשמור על הסודיות", הוא מסביר. אפשר אולי להביך את זהירותו המופלגת. אם יכה רעיונו שורשיים, עשוי הי אה האלקטרוני הגדול, שעינו בכל, לפי גוג קשות במודעות המסחריות של העיר תונים. חיון ושותפו יודעים לספר כבר עתה על לחצים שהופעלו עליהם, ועל פעולות-נגד מיסחריות חריגות, בהתחשב בעובדה שהמודעה הקטנה משמשת מכרה זהב לעיתונים. מצד שני גילה אחד העיר תונים נכונות להיכנס לשותפות עם אלי חיון.

התקשר מסיס לראשונה עם יו"ר רופאי קופת-חולים, ד"ר רם ישי, ושאל אותם אם יסכימו הרופאים לדחות את שבתתם, אם יוצא צו-מניעה נגד כהונת ידלון. ישי השיב שאינו דיקטטור ואינו יכול להחליט לבדו, אך הוא מניח שהוצאת צו כזה יביא לדחיית השבתה. זאת היתה ה"קנונייה" הנוראית, שעליה דיבר לאחר מכן בן-הארון.

לפי הנוהל בישראל, יכול שופט להוציא צו כזה ב"מעמד צד אחד", בנוכחות הי עותרים בלבד, בלי נוכחות הצד השני, כשהעניין מחייב זאת. הדיון היה קצר ותמציתי. מני הוציא את הצו המבוקש. בזה לא נסתיימה המלאכה. השלישייה מיהרה לביתו של סטפן גרייק, פרטיון ותיק המכהן כ"מ"מ תורן של מרכז קופת-חולים, כדי למסור לו את הצו. לאחר מכן התקשרו עם ישי, הודיעו לו על ההחלטה, ביקשו לדחות את השבתה, תוך שתיים כבר בישר הרדיו כי השבתה נדחתה. "הוועד המקפח". תגובת הבוסים ההסתדרותיים היתה מוזרה ביותר.

לכאורה, היו צריכים לשמוח שהוצא צו כזה. ממילא התכונן ידלון להיכנס לתפקידו רק בעוד שלושה שבועות, והוא נמצא כעת בוועידה בחו"ל. הם יכלו לנצל את הזמן — כשנמנעה השבתה בגלל הצו — כדי להידיבר עם הרופאים, לחסל את הסיכסוך, ובאותה שעה לדאוג כי מכאן והלאה יסתדרו הדברים בהתאם לתקנון.

אולם הם לא עשו זאת. בעודם משמיעים דברי גידופים ובזיון בית-המישפט, הם הכינו באופן קדחתני בקשה נגדית, לביטול הצו שניתן. לפי דרישתם, נקבעה הישיבה כבר ביום רביעי זה.

לדבריהם, תוקן התקנון בחשאי, מבלי לתקן את חוברת-התקנון, המצוייה בבניין הוועד-הפועל וקופת-חולים. לפי התיקון, הוסמך הוועד-המפקח של קופת-חולים לקרוא לוועידת ההסתדרות בכל מועד הרצוי לו.

מובן שתקנה זו עצמה היא בלתי-חוקית. היה זה כאילו-פירסמה הממשלה תקנה שתאפשר לה להבא לכנס את הכנסת, או למנוע את כינוסה, ככל העולה על רוחה. פירוש הדבר: ביטול כל קופת-חולים דמוקרטית של נציגי הציבור על קופת-חולים.

יום חיון

הדלתות נותרו נעולות

בעתון ולהרוס אותו. הוא הוציא אז לאור, כשיתוף עם ידיעות אחרונות, את שבועון הנפל נוער 71, שנועד להתחרות בהעולם הזה. וזאת מי גייס לעזרתו אם לא את נתן ורבי, חברו לשולחן משחקי הפוקר? מה שאיחד את הח"כ המתבגר ואת הי צעיר המתוסכל היתה שנתם הפאתולוגית גיה ההעולם הזה. כהן מינה את זהבי, היר לכללי החכבר והדקדוק העברי, לי כתב הבכיר של שבועונו. זהבי הפך לעוזרו הראשי וליד ימינו. הוא הופיע לצידו בר מסיבות עיתונאים ובהופעות פומביות. כא שר הקים כהן את תנועת ד"י — תנועת הדמוקרטים הישראליים — הפך זהבי לי דובר המפלגה.

שבועונו של כהן לא האריך ימים. פשט את הרגל כשהוא משאיר אחריו הפסדים במאות אלפי ל"י. הכתב הבכיר זהבי נשר גם ללא עבודה. אבל הוא היה כבר מוכה בתסביך הגדלות, ראה את עצמו כמהפכן וכמורד. כך הפך לאחד המסיתים העיקריים לפעולות הפנתרים השחורים בירושלים. שח"כ כהן ניסה להשתלט עליהם. כאשר נמלטו שלושה ממנהיגי הפנתרים — סעדיה מרציאנו, צ'ארי ביטון ואלי אביבון — מידי המשטרה. היה זה זהבי שהחביאם בחורבה ליד הירקון, הופיע בטלוויזיה ובמסיבות העיתונאים כשהוא מדבר בשמם ומציג תנאים להסגרתם.

פרובוקציה

ב אותה תקופה ניסו שניים ממגי אפטרופוסות הכפוויה של כהן וזהבי, היו אלה ראובן אברג'יל וכוכבי שמש, שהא שמו את כהן וזהבי בהסתת הפנתרים השחורים. קבוצת אחת ההפגנות, שעוררה תגובות שליליות בציבור אחרי ששרפו בה ארובות מתים ותמונות של גולדה, טענו שהשניים: "הם עשו לנו פרובוקציה". העולם הזה פירסם את האשמתם הפנתרים. ואז, כעבור זמן קצר, הוצתה המערכת ונעלמה באש. הקצרת ההצתה הוכיחה מעל לכל ספק, שהאש הוצתה על-ידי אנשים שהיו בקייאם בסידורי המערכת ובחשיבות הארכיונים לעבודה התקינה בעיתון. באופן טבעי נפל החשד גם על נתן וזהבי, מה עוד שבליל הדליקה הוא נראה באחד הדיסקוטקים בתל-אביב בחברתם של עבריינים הידועים גם כמציתים. זהבי הוזמן לחקירת המשטרה, הכחיש כל קשר להצתה, למרות שהובאו עדויות כי זמן רב לפני הדליקה הכריז במקומות פומביים, כשהיה שתי, כי יצית את מערכת העולם הזה. השוטרים לא האמינו לאלבי שלו, תבעו ממנו להיבדק במכונית-אמת. בתום החקירה לא נמצאו קל הוכחות מרשיות נגד זהבי, כשם שלא נמצאו הוכחות נגד כל אדם אחר. תעלומת ההצתה היתה נשארה בלתי מפורענת עד עצם היום.

כאן התל הפרק האחרון בקאריירה של הצעיר המתוסכל. אחרי שניסה לפתוח ב"שפתת דיקוטקס באלת אך סולק משם, הפך בן-לוויה קבוע לדמויות המוכרות למשטרה כעבריינים. הוא היה מצוי בכל הנעשה ומתרחש בעולם התחתון הישראלי. לראות את ירדיו שבעצרו, כשהיה שתי, כור היה מתפאר ומספר בפרטי-פרטים על פריצות ומעשי-שטח אחרים עוד בטרם היתה המשטרה מגלה אותם.

הדברים הגיעו עד לידי כך, שבאחד הערב, ביום שעה שחברת עבריינים מוכרים התכנסה באחד הדיסקוטקים בתל-אביב, על-תה ההצתה למנות את נתן וזהבי כ"דובר העולם התחתון", כדי שגיב בהודעה משי לו על כל הודעה שמוסר דובר המשטרה. לא עבר זמן רב ונמדה היה שזהבי נכנס לתפקידו. לפני כחודשיים היה עד לתנפלות שוטרים אלימה על חשוד, ניסה לדבריו להתערב, הוכה באכזריות על-ידי הבלשים. "עד כדי אובדן חושים", זהבי הגיש תלונה רשמית למפקד משטרת תל-אביב, דאג לפירסומה באמצעה התיקשורת. היתה זו מעין הכרזת מלחמה על משרת תל-אביב, שנהגה עד כה בזהבי כ"כפופת-של-משי, מתוך ידיעה שהוא עצמו אינו משתתף בפשעים החמורים שהוא יודע עליהם כה הרבה. הוא חשש שבהזדמנות הראשונה שתזדמן לידיהם ישרעו ממנו שוטרי תל-אביב את החשבון. היה זה מנהיגו, ח"כ שלום כהן, שיעץ לו לנסוע לחו"ל להתאורר ולהינפש. כהן גם סיע ועזר לו בסידורי הנסיעה לחו"ל. ימים מספר אחרי שהגיע לפרנקפורט, נער צר זהבי בשבית-בושת כחשוד בחברות ב"כנופיות השודדים הישראלית, ששלטנת הי משטרה הגרמנית שדרה את תנות היילוי מים בפראנקפורט.